

AFGANİSTAN HAZARALARI KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

انجمن فرهنگي و همبستگي هزاره های افغانستان
AFGHANISTAN HAZARAS CULTURE AND SOLIDARITY ASSOCIATION

تحليل وضعیت مهاجرین در ترکیه

۲۰۲۳ (۲)

کمیته تحقیق و مطالعات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان

جنوری ۲۰۲۴

HAZARA DERNEK

/hazara.dernek

/hazara_dernegi

0501 3251461 / 0501 326 14 61

Add: Pazarkapı Mah. Kahraman Maraş Cd. No 108, Ortahisar - Trabzon

کمیته تحقیق و مطالعات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان

محقق: داکتر مرتضی صارم

همکاران: ژیلای ساعی، فهیمه جعفری، نغمه موج

مترجم: مهدی محبی، نبی گوکترک

جمع آوری اطلاعات: کبری گوکترک، حفیظ الله زاهدی، مرضیه علیشاه، راضیه صافی، ظاهر احمدی

پیشگفتار

یکی از مهمترین اهداف انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان ارائه خدمات برای مهاجرین ساکن در ترکیه می باشد. انجمن از طریق دفتر مرکزی خود در ولایت ترازون و نمایندگان رضاکار در ۳۴ ولایت ترکیه مصروف ارائه خدمات برای مهاجرین می باشد.

یکی از عمده ترین فعالیت های انجمن همکاری با دانشگاه ها و نهاد های تحقیقاتی در راستای مطالعات مهاجرت و موارد مرتبط به افغانستان می باشد. در همین راستا انجمن برای تقویت تحقیقات، بلند بردن ظرفیت دانشجویان در عرصه تحقیق و ارائه تحلیل و تحقیق در رابطه به مهاجرین و پناهنده گان، « کمیته تحقیق و مطالعات » خویش را در سال ۲۰۲۲ فعال نمود. این کمیته در کنار تدوین پنج دستنامه آموزشی با موضوعات « مهارت های شناختی رفتاری در محیط کار با توجه به مسئله جریان سازی جندر، دستنامه آموزشی دادخواهی، دستنامه آموزشی مدیریت منازعه و دستنامه آموزشی جندر»، دو نظر سنجی در رابطه به وضعیت مهاجرین در ترکیه را نیز انجام داده است. گزارش اول در ماه جون سال ۲۰۲۳ به نشر رسیده و از جانب اداره مهاجرت ولایت ترازون و نماینده گان سازمان ملل متحد در امور مهاجرین مورد استقبال قرار گرفت. همچنان گزارش اول به نهاد های دولتی و غیردولتی مرتبط با مهاجرت نیز ارسال گردیده و از طریق رسانه های انجمن نیز به نشر رسید.

پژوهش حاضر با عنوان «تحلیل وضعیت مهاجرین در ترکیه - نیمه دوم ۲۰۲۳» به ابتکار کمیته تحقیق و مطالعات انجمن تکمیل گردیده و هدف آن انتشار چالشهای مهاجرین به نهاد های مرتبط با مهاجرت و پناهندگی می باشد. انتظار می رود، نشر این تحلیل به عنوان رهنمونی جهت ارائه خدمات بهتر، شناخت چالشها و وضعیت مهاجرین در ترکیه برای نهاد های مرتبط با مهاجرت و پناهندگی مورد استفاده قرار گیرد.

جا دارد از کمیته تحقیق و مطالعات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان که با تلاش های بسیار موفق به تکمیل این تحلیل گردیده اند، سپاسگذاری نمایم.

با احترام

محمد گل، رییس انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان

فهرست

۲	مقدمه
۴	روش تحقیق
۵	یافته های پژوهش
۵	۱. دیموگرافیک
۸	۲. دسترسی به خدمات صحتی
۹	۳. توانایی تکلم به زبان ترکی
۱۱	۴. اقامت و چالشهای مرتبط با آن
۱۲	۵. آموزش و پرورش و حقوق کودکان
۱۵	۶. حقوق و مسئولیت های مهاجرین
۱۶	۷. اشتغال زایی و درآمد
۱۷	۸. دسترسی به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت
۲۱	نتیجه گیری:

مقدمه

سال ۲۰۱۱ و آغاز جنگ در سوریه، گسترش افراط‌گرایی دینی و خشونت در افغانستان (۲۰۰۷-۲۰۲۴)، شدت گرفتن جنگ و خشونت در عراق (۲۰۱۴)، سقوط جمهوریت و حاکمیت دوباره طالبان در افغانستان (۲۰۲۱)، تداوم جنگ در اکراین و آغاز منازعات مسلحانه میان دولت اسرائیل و گروه حماس (۲۰۲۳) باعث گردیده است تا صد ها هزار جمعیت ساکن این کشور ها مجبور به ترک سرزمین های اصلی خود گردیده و برای نجات جان خود و خانواده هایشان به کشورهای دیگر مهاجرت نمایند. در یک دید کلی نگر می توان گفت؛ افراط گرایی دینی، جنگ، تبعیض، فشار های سیاسی و فقر در کنار سایر عوامل از اساسی ترین علت های مهاجرت و تلاش برای اسکان در کشورهای اروپایی، می باشد.

بر اساس آمارهای ارائه شده توسط کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان؛ کشور ترکیه با میزبانی حدود ۳.۴ میلیون پناهنده در صدر جدول کشورهای پناهنده پذیر قرار دارد.^۱ بر اساس آخرین آمار هایی که توسط اداره مهاجرت ترکیه ارائه شده است؛ تعداد ۳,۲۰۶,۶۹۶ مهاجر^۲ سوریه ای تحت برنامه محافظت موقت و ۲۵۹,۴۶۸ نفر متقاضی پناهندگی (حفاظت بین المللی) در کشور ترکیه زندگی می کنند.^۳

با وجود انتشار آمار های کلی توسط ادارات مربوطه؛ آمار معتبری که مشخص کننده تعداد مهاجرین در هر شهر براساس تابعیت، جنسیت، نوع حساسیت و شاخص های دیگر باشد، قابل دسترس نمیباشد. بر اساس تجربه برخی از انجمن ها از جمله انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان که از معدود نهاد های فعال در عرصه ارائه خدمات برای مهاجرین در ولایت تراپزون و ولایت های همجوار آن می باشد؛ تعداد مجموعی مهاجرین در این ساحه حدود ۱۰۰,۰۰۰ مهاجر تخمین زده می شود. مهاجرین ساکن در این حوزه بر اساس تابعیت، شامل اتباع حدود ۲۰ کشور مختلف می باشند؛ با این حال بیشترین نفوس مهاجرین ساکن در این حوزه به ترتیب شامل مهاجرین افغانستانی، سوریه ای، عراقی، ایرانی، عربستان سعودی، اکراینی و برخی از کشورهای افریقایی می باشند. مهاجرین یاد شده به صورت میانگین از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۳ به خواست خود و یا توسط دفاتر همسو با کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان به اداره مهاجرت ولایت ها ارجاع داده شده اند. در برخی از موارد نیز مهاجرین باز داشت شده توسط نیروهای امنیتی به اداره مهاجرت شهر های مربوط ارجاع داده شده و از آن طریق به اداره مهاجرت شهر های مختلف معرفی گردیده اند.

این در حالی است که کشور های مبدأ شاهد وضعیت نابسامان سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی می باشند. جنگ و انفجار در افغانستان ادامه دارد، مذاکرات صلح سوریه با بن بست روبرو شده، اکراین همچنان در گیر منازعات مسلحانه بوده و جنگ در غزه باعث آورده شدن هزاران انسان گردیده است.

نظر سنجی حاضر نشان می دهد که روند مصاحبه، قبول و یا رد درخواست های پناهندگی به کندی پیش می رود؛ با این حال در این اواخر تعداد زیادی از مصاحبه شوندگان جواب های رد دریافت نموده و برای کسانی که رد شده اند، ده روز مهلت برای اعتراض به کمیسیون ارزیابی حفاظت بین المللی اداره مهاجرت در آنکارا و سی روز مهلت برای اعتراض به محکمه اداری تعیین شده است.

¹ <https://www.unhcr.org/refugee-statistics/>

² <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

³ <https://www.icisleri.gov.tr/icisleri-bakanimiz-sayin-ali-verlikaya-tbmm-plan-ve-butce-komisyonunda-aciklamalarda-bulundu>

با توجه به این که اکثریت مهاجرین از مهلت های ذکر شده آگاهی کافی ندارند همواره از رد شدن پرونده هایشان در هراسند. این در حالی است که وضعیت کشور های مبدأ تفاوت چندانی ننموده و برگشت دوباره اکثریت رد شده ها به کشورهای مبدأ می تواند عواقب خطرناکی از جمله خشونت، تبعیض و حتی خطرات جانی داشته باشد. گزارش های زیادی مبنی بر ظلم و کشتار کارمندان اسبق اردو و نزدیکانشان،^۴ افراد منتصب به اقوام غیر پشتون،^۵ فعالین جامعه مدنی، حقوق بشر و خبرنگاران^۶ توسط طالبان وجود دارد. زنان^۷ نیز با وضعیت ناگواری در افغانستان زندگی می کنند؛^۸ طالبان از روز حاکمیت تا کنون حدود ۹۰ فرمان در راستای محدود سازی کار، تحصیل، حجاب و مسافرت زنان صادر نموده اند.^۹ در این اواخر طالبان دختران جوان را به بهانه بی حجابی دستگیر نموده زندانی می کنند.^{۱۰} اخبار ناگواری از شکنجه و تجاوز به زندانیان زن توسط طالبان نیز منتشر شده است که نگرانی بازگشت مهاجرین به افغانستان را بیش از پیش افزایش می دهد.^{۱۱} با توجه به گرایش ها و انحصار طلبی های قومی در افغانستان گروه های قومی مانند هزاره ها با خطر حملات هدفمند روبرو بوده و انفجارهایی بر مردم ملکی این قوم در ولایات مختلف افغانستان در حال افزایش است.^{۱۲} کوچ های اجباری مردم ولایات مرکزی و شمالی افغانستان به شدت ادامه داشته، بیخانمان سازی و ظلم بر هزار های مناطق مرکزی فاجعه دیگری را در افغانستان به بار آورده است. این در حالی است که اخراج مهاجرین افغانستانی از کشور های همسایه (پاکستان و ایران) بدون در نظر داشت قوانین بین المللی و وضعیت بحرانی حاکم در افغانستان ادامه دارد. در سه ماه آخر سال ۲۰۲۳ حدود ۲۵۰ هزار مهاجر افغانستانی از پاکستان اخراج گردیده اند.^{۱۳} مهاجرین اخراج شده در کنار خطرات جانی با خطر بی خانمانی و گرسنگی روبرو بوده و گروه طالبان تا کنون اقدامی در این راستا ننموده اند. در صورتی که در روند اخراج مهاجرین افغانستانی به ویژه گروه های آسیب پذیر و به خصوص زنان تجدید نظر صورت نگیرد ممکن است آینده کسانی که اخراج می شوند با خطر نابودی روبرو گردیده و اتفاقات احتمالی جبران ناپذیر را در پی داشته باشد.

خشونت ها در سوریه کاهش یافته است؛ با این حال به نظر می رسد هنوز تا پایان خشونت و جنگ در سوریه راه درازی باقیست. براساس گزارش های نشر شده در مورد جنگ سوریه، مذاکرت صلح در این کشور با بنبست مواجه شده^{۱۴} و جنگ سوریه تبدیل به یک جنگ فرسایشی گردیده^{۱۵} است که ممکن است تا سالها به درازا بکشد. «چارلز لیستر» از کارشناسان ارشد در انستیتوت خاورمیانه در فارین پالیسی می گوید: «بحران سوریه وارد سیزدهمین سال خود شده است. اگر چه سطح خشونت در سراسر این کشور، امروز در مقایسه با سالیان گذشته نسبتاً پایین است، اما این بحران فاصله بسیار زیادی تا پایان دارد. در داخل سوریه دست کم شش درگیری متمایز که بازیگران داخلی و دولت های خارجی را شامل می شوند تا به امروز ادامه دارد و تمام این منازعات بیش از

⁴ <https://8am.media/the-taliban-have-accelerated-the-killing-of-former-soldiers/>

⁵ <https://extremism.gwu.edu/risks-facing-hazaras-in-taliban-ruled-afghanistan>

⁶ <https://www.hrw.org/news/2023/03/29/taliban-expand-civil-society-crackdown>

⁷ <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/329-taliban-restrictions-womens-rights-deepen-afghanistans-crisis>

⁸ <https://www.voanews.com/a/women-in-afghanistan-facing-numerous-taliban-restrictions-in-2022/6868501.html>

⁹ <https://www.bbc.com/news/world-asia-64045497>

¹⁰ <https://www.bbc.com/persian/articles/cn3kkmel71ro>

¹¹ <https://8am.media/fa/from-torture-to-sexual-assault-and-murder-whats-happening-in-the-talibans-womens-prisons/>

¹² <https://www.voanews.com/a/bus-bombing-in-kabul-kills-7-afghan-civilians-/7345569.html>

¹³ <https://www.bbc.com/persian/articles/c80wpv210edo>

¹⁴ <https://www.voanews.com/a/syria-peace-talks-set-to-end-with-no-progress/1851178.html>

¹⁵ <https://www.theguardian.com/world/2013/oct/03/syria-deadlock-war-ceasefire-assad-regime>

آن که نشانی از آرام شدن داشته باشند در حال تشدید هستند. تقریباً در تمامی نظر سنجی های صورت گرفته از پناهجویان سوری در کشور های همسایه سوریه آنان کماکان عدم تمایل خود را برای بازگشت به سوریه تحت حاکمیت اسد مورد تأکید قرار می دهند. از همین جهت است که بر اساس برخی از آمار ها، مهاجرت های غیر قانونی سوریه ای ها به کشورهای اروپایی در سال ۲۰۲۳ افزایش قابل ملاحظه ای داشته است.^{۱۶}

جنگ در غزه باعث شده است تا حدود ۱,۹ میلیون انسان آواره و حدود ۸۵ درصد از ساکنان این منطقه آسیب دیده و بیجا شوند.^{۱۷} جنگ غزه تبدیل به بحرانی شده است که ممکن در نتیجه آن آمار پناهجویان در کشورهای مختلف به شدت افزایش یابد.

بر اساس تجربیات موجود، روند بررسی پرونده ها به کندی در جریان است، آمار پرونده هایی که توسط اداره مهاجرت جواب رد دریافت می نمایند در حال افزایش بوده و روند دست گیری و اخراج مهاجرین از ترکیه جریان دارد. با توجه به یافته های نظر سنجی حاضر متقاضیان پناهندگی که مدت های مدیدی منتظر انتقال به کشور سومی می باشند با چالشهای زیادی روبرو بوده و از بی سرنوشتی رنج می برند.

پژوهش حاضر به ابتکار کمیته تحقیق و مطالعات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان، با هدف تثبیت چالشهای مهاجرین در ترکیه انجام شده است. انتظار می رود تا انتشار و اشتراک نتایج به دست آمده از نظر سنجی حاضر رهنمونی جهت پلان گذاری های آینده اداره مهاجرت، کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان و سایر نهاد های فعال در عرصه مهاجرت و پناهندگی باشد.

روش تحقیق

روش جمع آوری اطلاعات در این پژوهش میدانی و با استفاده از پرسشنامه بوده، همچنان جهت تقویت آمار های به دست آمده در کنار اعتبار سنجی آمار ها با استفاده از فورمول کروناخ، دو گفتمان گروهی محدود با حضور ۲۶ نفر (۱۳ نفر در هر گفتمان گروهی) نیز انجام شده است. پرسشنامه ها به صورت حضوری و آنلاین با استفاده از اپلیکیشن «کوبو» تکمیل گردیده و نمونه گیری ها از جمعیت آماری تصادفی بوده است. تعداد مجموعی کسانی که به پرسشنامه ها پاسخ داده اند ۳۸۸ نفر از سراسر ترکیه می باشد. تا حد ممکن تلاش صورت گرفته است تا آمار پاسخدهندگان افزایش داده شود؛ با این حال با توجه به جمعیت پناهندگان، میتوان پاسخهای بدست آمده را به مجموع پناهندگان ساکن در ترکیه تعمیم داد. پرسشنامه ها با تمرکز به موضوعات صحت، زبان، چالشهای مرتبط با اقامت، آموزش و حقوق اطفال، حقوق و مسئولیت های پناهندگان، شغل و درآمد، دسترسی به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت و میزان سنجی رضایتمندی پناهندگان از «انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان» تدوین گردیده است. پرسشنامه ها جهت فهم بیشتر به سه زبان ترکی، دری و عربی آماده گردیده و همکاری در عرصه تکمیل پرسشنامه ها توسط کارمندان دفتر مرکزی و نمایندگان ولایتی انجمن صورت گرفته است. برای تحلیل آمار های بدست آمده از نرم افزار SPSS V.22

¹⁶ https://syacd.org/refugees-a-russian-weapon-to-empty-syria-and-flood-europe/?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAzJOTBhALEiwAtwj8tiXLdnv-W_zWK3q706QgxR_IKCiAjQm1HzqegxNbbRuiX1Bn6bPgxoC5rgQAvD_BwE

¹⁷ <https://www.statista.com/statistics/1422394/palestinian-territories-number-of-internally-displaced-refugees-in-gaza-after-israeli-air-strike/>

کمک گرفته شده است. همچنان فوکس گروپ های انجام شده بیرون نویس گردیده و به کمک نرم افزار MAXQDA مورد تحلیل قرار گرفته اند.

تمامی پاسخ دهندگان، پناهندگان و مهاجرین ساکن در شهرهای مختلف ترکیه بوده و تا حد ممکن توازن جنسیت، سن، تابعیت و حساسیت در تکمیل پرسشنامه ها مد نظر قرار گرفته شده است. برخی از مهاجرین از پاسخ دادن به پرسشنامه امتناع نمودند؛ این تعداد عدم اطمینان از رسیدگی با چالشهایشان را علت امتناع از پاسخ دادن به پرسشنامه ها بیان نموده اند. برخی دیگر نیز با تصور اینکه تکمیل پرسشنامه ها ممکن است به پرونده های آنها ضرر برساند از تکمیل آن امتناع ورزیده اند. با این حال انجمن تلاش نموده است به همه اشتراک کنندگان در این تحقیق از محرم بودن اطلاعات آنها اطمینان دهد.

یافته های پژوهش

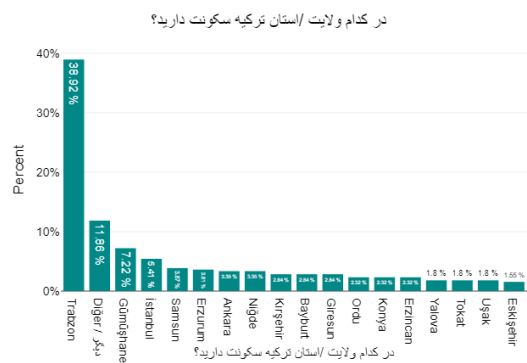
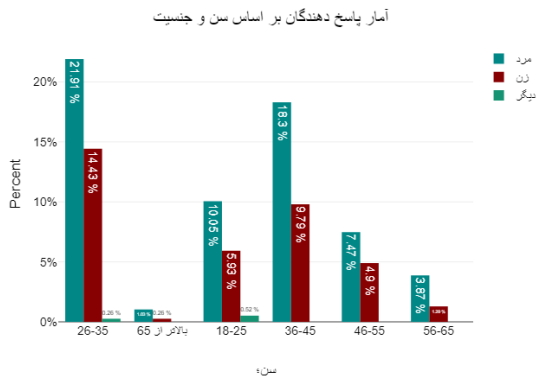
این پژوهش با هدف تحلیل وضعیت مهاجرین در ترکیه انجام شده و انتظار می رود تا نتیجه پژوهش حاضر بتواند نهاد های دولتی و غیر دولتی محلی و بین المللی مرتبط با مهاجرت را جهت پلان گذاری و رسیدگی به چالشهای پناهندگان یاری رساند. در این بخش یافته های تحقیق با تمرکز موضوعی بر چالشها مورد تحلیل و ارزیابی قرار می گیرند.

۱. دیموگرافیک

۳۸۸ مهاجر از شهر های تراپزون ۳۸٫۹۲٪، گموشحانه ۱۱٫۸۶٪، استانبول ۷٫۲۲٪، سامسون ۳٫۸۷٪، ارزروم ۳٫۶۱٪، آنکارا ۳٫۳۵٪، نیده ۳٫۳۵٪، کرشهر ۲٫۸۴٪، بایورت ۲٫۸۴٪، گریسون ۲٫۸۴٪، اردو ۲٫۳۲٪، قونیه ۲٫۳۲٪، ارزنجان ۲٫۳۲٪، یالوا ۱٫۸٪، توکات ۱٫۸٪، اوشاک ۱٫۸٪، اسکی شهر ۱٫۵٪ و دیگر شهر ها ۱۱٫۸۶٪ به پرشها پاسخ ارائه نموده اند. از میان مجموع پاسخ دهندگان ۶۲٫۶۳٪ (۲۴۳ نفر) مرد و ۳۶٫۶٪ (۱۴۲ نفر) زن بوده اند. تنها ۰٫۷۷٪ (۳ نفر) از متغیر های جنسیت گزینه دیگر را انتخاب نموده اند. با توجه به این آمار می توان گفت تعادل جنسیتی در تکمیل پرسشنامه ها به درستی مد نظر قرار گرفته است.

متغیر میانگین سنی پاسخ دهندگان نشان می دهد که ۳۶٫۶٪ بین سنین ۲۶-۳۵ سال، ۲۸٫۰۹٪ بین سنین ۳۶-۴۵ سال، ۱۶٫۴۹٪ بین سنین ۱۸-۲۵ سال، ۱۲٫۳۷٪ بین سنین ۴۶-۵۵ سال و ۳۱٫۴٪ بالا تر از ۵۵ سال سن داشته اند. پاسخ دهندگان به این پرسشنامه ها مهاجرین افغانستانی ۷۷٫۵۸٪ (۳۰۱ نفر)، سوریه ای ۱۲٫۳۷٪ (۴۸ نفر)، ایرانی ۶٫۷٪ (۲۶ نفر) و دیگر کشور ها ۳٫۳۵٪ (۱۳ نفر) بوده اند. آمار های به دست آمده نشان می دهد که اتباع کشور افغانستان علاقمندی بیشتری به اشتراک در تحقیق داشته و بر عکس اتباع کشور های ایران و سوریه به صورت چشمگیری در این تحقیق اشتراک نموده اند. با این حال مشاهده می شود که آمار سوریه ای های اشتراک کننده در نیاز سنجی این دوره نسبت به دوره قبل حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است. به نظر می رسد عمده ترین دلیل افزایش آمار پاسخ دهندگان سوریه ای در این تحقیق انتشار پرسشنامه به زبان عربی باشد.

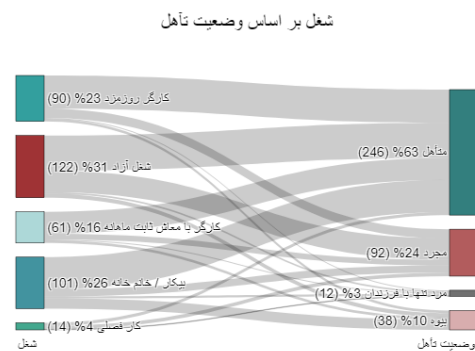
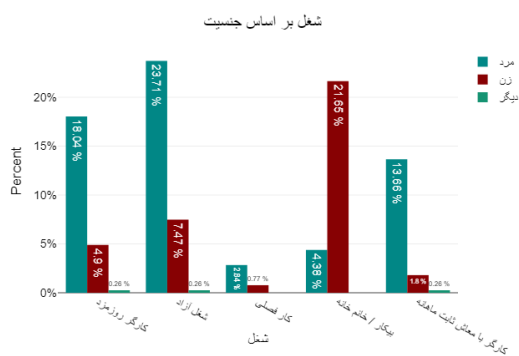
بر اساس تجربیات گذشته انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان تعداد زیادی از مهاجرین از پاسخ دادن به پرسشهای مرتبط با مشکلات پناهندگی به دلیل ترس از تأثیر گذاری پاسخ ها بر پرونده های آنها خود داری می کنند. با این حال تعداد پاسخ دهندگان نظرسنجی حاضر قناعت بخش می باشد.

چارت شماره ۲: آمارها بر اساس سن و جنسیت

چارت شماره ۱: آمارها بر اساس محل سکونت

از مجموع پاسخ دهندگان ۲۴۶ (۶۳,۴٪) متأهل، ۹۲ (۲۳,۷۱٪) مجرد، ۳۸ نفر (۹,۷۹٪) بیوه و ۱۲ نفر (۳,۰۹٪) مرد تنها دارای فرزند بوده اند. بر اساس یافته های تحقیق ۱۰۱ نفر از پاسخ دهندگان که شامل ۸۴ خانم می باشد شغلی ندارند. سایر پاسخ دهندگان بر اساس جدول زیر دارای شغل آزاد، کارگر روز مزد، کار فصلی و کار با معاش ثابت می باشند. بر اساس آمارهای به دست آمده تعداد کسانی که شغلی ندارند (به خصوص خانم ها) نگران کننده است. تورم و گرانی، افزایش کرایه خانه و مصارف بالای خدمات صحتی کیفیت زندگی این افراد را با خطر جدی روبرو ساخته است.

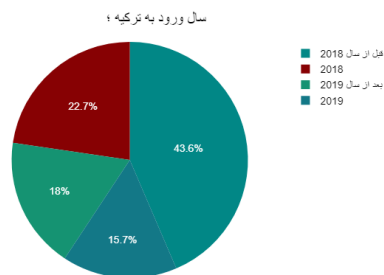

چارت شماره ۴: شغل با توجه به جنسیت

چارت شماره ۳: شغل با توجه به وضعیت تأهل

بر اساس یافته ها ۴۳,۵۶ درصد از پاسخ دهندگان قبل از سال ۲۰۱۸، ۲۲,۶۸ درصد در سال ۲۰۱۸، ۱۵,۷۲ درصد در سال ۲۰۱۹ و ۱۸,۰۴ درصد بعد از سال ۲۰۱۹ وارد ترکیه شده اند. این آمارها نشان می دهد که تعداد کسانی که بعد از پنج سال و بیشتر از آن هنوز به کشور سومی انتقال نموده و نتیجه مصاحبه هایشان مشخص نیست بسیار اند. از طرفی بنا بر برخی از تصورات بعد از حاکمیت طالبان در افغانستان، شدت گیری جنگ اکراین و مسائل مرتبط به غزه انتظار افزایش آمارهای پناهنده گان در ترکیه وجود داشته باشد. با این حال یافته ها نشان می دهد که روند مهاجرت به ترکیه سیر کند تری را به خود گرفته است. از جانب دیگر بسیاری از کسانی که هنوز مصاحبه نشده اند، به خصوص جوانان و افراد مجرد که ترس از رد پرونده هایشان دارند تلاش می کنند تا خود را از مسیرهای قاچاق به یونان و سپس به کشورهای اروپایی برسانند. افرادی که از جانب اداره مهاجرت جواب رد دریافت میکنند در حال بی سرنوشتی قرار می گیرند. با توجه به این که این افراد بعد از رد پرونده هایشان حق شکایت به محکمه را دارند، در گذشته در اکثر ولایت های ترکیه انجمن های وکلای مدافع و کیل مدافع رایگان در اختیار آنها قرار می داد. روند ارائه وکیل مدافع رایگان

نیز از ماه نومبر سال ۲۰۲۳ در اکثر ولایت ها متوقف شده و مهاجرینی که پرونده هایشان رد می گردد، از طرفی به دلیل عدم آگاهی و از جانب دیگر به دلیل مشکلات اقتصادی نمی توانند وکیل مدافع استخدام نمایند. این وضعیت باعث می شود تا مهلت شکایت تکمیل گردیده و چالشهای زیادی متوجه قضایای ردی به وجود آید.

چارت شماره ۵: سال ورود به ترکیه، مصاحبه شوندگان با توجه به سال ورود به ترکیه

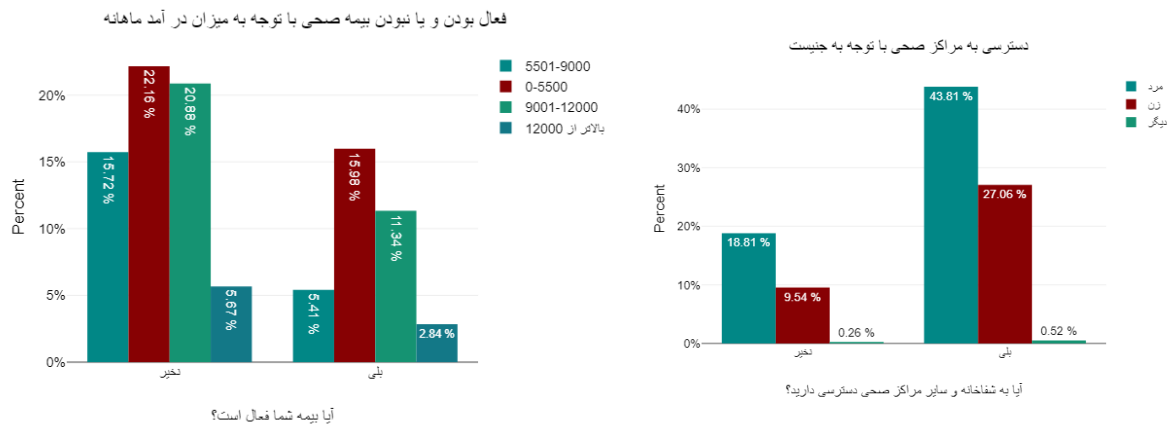
جدول شماره ۱: نتایج به دست آمده از سوالات دیموگرافیک							
سوال	شاخص	پاسخ	درصد	سوال	شاخص	پاسخ	درصد
جنسیت	مرد	۲۴۳	۶۲,۶۳	تابعیت	افغانستان	۳۰۱	۷۷,۵۸
	زن	۱۴۲	۳۶,۶		سوریه	۴۸	۱۲,۲۷
	دیگر	۳	۰,۷۷		ایران	۲۶	۶,۷
	بدون پاسخ	۰	۰		دیگر	۱۳	۳,۳۵
سن	۱۸-۲۵	۶۴	۱۶,۴۹	شغل	شغل آزاد	۱۲۲	۳۱,۴۴
	۲۶-۳۵	۱۴۲	۳۶,۶		کارگر روز مزد	۹۰	۲۳,۲
	۳۶-۴۵	۱۰۹	۲۸,۰۹		کارگر با معاش ماهانه	۶۱	۱۵,۷۲
	۴۶-۵۵	۴۸	۱۲,۳۷		کار فصلی	۱۴	۳,۶۱
	۵۶-۶۵	۲۰	۵,۱۵		بیکار / خانم خانه	۱۰۱	۲۶,۰۳
بالاتر از ۶۵	۵	۱,۲۹	وضعیت تأهل	Uluslararası Koruma	۲۲۶	۵۸,۲۵	
مجرد	۹۲	۲۳,۷۱		Geçici Koruma	۵۲	۱۳,۴	
متاهل	۲۴۶	۶۳,۴		Oturma İzni	۴۹	۱۲,۶۳	
بیوه	۳۸	۹,۷۹		Kayıt Dışı	۵۰	۱۲,۸۹	
مرد تنها با فرزندان	۱۲	۳,۰۹		Örenci	۱۱	۲,۸۴	
سال ورود به ترکیه	قبل از ۲۰۱۸	۱۶۹	۴۳,۵۶	میزان در آمد	۰-۵۵۰۰	۱۴۸	۳۸,۱۴
	۲۰۱۸	۸۸	۲۲,۶۸		۵۵۰۱-۹۰۰۰	۸۲	۲۱,۱۳
	۲۰۱۹	۶۱	۱۵,۷۲		۹۰۰۱-۱۲۰۰۰	۱۲۵	۳۲,۲۲
	بعد از ۲۰۱۹	۷۰	۱۸,۰۴		بالاتر از ۱۲۰۰۰	۳۳	۸,۵۱
محل سکونت	تراپزون	۱۵۱	۳۸,۹۲	محل سکونت	دیگر	۴۶	۱۱,۸۶
	گموشخانه	۲۸	۷,۲۲		استانبول	۲۱	۵,۴۱
	سامسون	۱۵	۳,۸۷		ارزروم	۱۴	۳,۶۱
	آنکارا	۱۳	۳,۳۵		نیده	۱۳	۳,۳۵
	کرشهر	۱۱	۲,۸۴		بایبورت	۱۱	۲,۸۴
	گریسون	۱۱	۲,۸۴		اردو	۹	۲,۳۲
	قونیه	۹	۲,۳۲		ارزنجان	۹	۲,۳۲
	یالوا	۷	۱,۸		توکات	۷	۱,۸
	اوشاک	۷	۱,۸		اسکی شهر	۶	۱,۵۵

۲. دسترسی به خدمات صحی

فعال نبودن بیمه صحی مهاجرین همواره یکی از مشکلات اساسی آنها به شمار می رود. بر اساس آمارهای به دست آمده بیمه های صحی بیش از ۶۴ درصد از پناهنده گان باز نمی باشد. این در حالی است که بر اساس آمارها عدم آگاهی باعث شده است تا بیش از ۴۹ درصد مهاجرین در رابطه به شرایط باز شدن بیمه های صحی خود آگاهی نداشته باشند. از طرفی آمارها نشان می دهد که ۹۶،۳۹ درصد (۳۷۴ نفر) از پاسخ دهندگان هیچ نوع کمک نقدی برای مصارف بیمارستان و خریداری دارو از نهاد خاصی دریافت نمی کنند. با توجه به وضعیت اقتصادی حاکم در ترکیه و نگاهی به میزان در آمد پناهنده گان به سادگی می توان دریافت که پناهنده گان از عهده مصارف صحی خود بر نمی آیند.

آمارهای به دست آمده نشان می دهد که در حدود ۲۸،۶۱ درصد از پاسخ دهندگان (۱۱۱ نفر) به خدمات صحی و بیمارستان ها دسترسی ندارند. عدم دسترسی به بیمارستان را میتوان از دو جهت مورد مطالعه قرار داد. تعدادی به دلیل اقتصاد ضعیف به بیمارستان ها دسترسی ندارند و تعداد دیگری نیز به دلیل نداشتن اسناد (کیملیک) به بیمارستان دسترسی ندارند. از طرف دیگر مهاجرینی که از طرف اداره مهاجرت جواب رد دریافت می کنند نیز پس از باطل شدن اسناد و یا تا مشخص شدن وضعیت (فیصله محکمه) نمی توانند از خدمات صحی استفاده نمایند. از میان گفتمان های گروهی این مسئله به دست آمد؛ کسانی که پرونده های آنها رد شده و یا هنوز نتوانستند اقامت دریافت نمایند و بدون اسناد زندگی می کنند، در کنار عدم دسترسی به خدمات صحی، کودکان آنها از خدمات آموزشی نیز محروم می باشد.

«نیمه های شب احساس درد شدید در معده داشتم، با برادرم به شفاخانه مراجعه نمودیم. پس از کنترل کیملیک، گفتند بیمه شما فعال نیست باید مبلغ را پرداخت نمایید. برای معاینات ۲۵۰۰ لیر پرداخت نمودم. سپس نسخه داکتر را گرفته و مبلغ ۷۱۰ لیر دارو خریداری نمودم. تمام در آمد ماهانه ما حدود ۱۱ هزار لیر می شود. امسال کرایه خانه ما ۴۸۰۰ لیر شده است و شش نفر در خانه زندگی می کنیم. اگر قرار باشد برای یک بار پیش داکتر رفتن حدود ۳۰۰۰ لیر مصرف کنم برای خورد و خوراک هیچ چیز باقی نخواهد ماند.» (زهره، ۳۴ ساله دارای سه فرزند، ترابزون)

چارت شماره ۷: فعال بودن و یا فعال نبودن بیمه با توجه به متغیر میزان در آمد.

چارت شماره ۶: دسترسی به مراکز صحی با توجه به جنسیت

یکی دیگر از چالشهای مهاجرین عدم دسترسی به خدمات ترجمه در مراکز صحی (بیمارستان ها، کلینیک ها) می باشد. از مجموع پاسخ دهندگان ۷۶،۲۹ درصد (۲۹۶ نفر) در هنگام مراجعه به بیمارستان ها و مراکز صحی به خدمات ترجمانی دسترسی ندارند. تنها ۲۳،۱۴ درصد (۹۲) به خدمات ترجمانی دسترسی دارند؛ این تعداد نیز هنگام مراجعه به بیمارستان از طریق تماس با انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان، دوستان و خویشاوندان خویش مشکل ترجمه را حل می نمایند. با این حال از نتیجه گفتگوهای

گروهی این نکته به دست آمد که در بسیاری از مواقع نبود ترجمان (مرد و زن) باعث می شود تا به خصوص زنان نتوانند به راحتی مشکلات صحتی خود را با داکتران در میان بگذارند. از طرف دیگر آمارها نشان می دهد که در بیشتر شفاخانه ها ترجمان عرب موجود بوده اما ترجمان به زبان های دیگر از جمله دری وجود ندارد. نکته قابل توجه دیگر این است که حدود ۲۱ درصد از پاسخدهندگان در شفاخانه ها و مراکز صحتی با برخورد های تبعیض آمیز روبرو شده اند. به نظر می رسد برخورد های تبعیض آمیز در مقابل مهاجرین در سطوح مختلف در حال افزایش می باشد.

جدول شماره ۲: آمارهای به دست آمده از سوالات مرتبط با خدمات صحتی			
سوال	شاخص	پاسخ	درصد
آیا بیمه شما فعال است؟	بلی	۱۳۸	۳۵,۵۷
	نخیر	۲۵۰	۶۴,۴۳
آیا میدانید چه افراد با کدام شرایط بیمه هایشان فعال می باشد؟	بلی	۱۹۵	۵۰,۲۶
	نخیر	۱۹۳	۴۹,۷۴
آیا به بیمارستان و سایر مراکز صحتی دسترسی دارید؟	بلی	۲۷۷	۷۱,۳۹
	نخیر	۱۱۱	۲۸,۶۱
آیا برای خریداری دارو و یا مصارف تداوی از نهاد خاصی کمک دریافت می نمایید؟	بلی	۱۴	۳,۶۱
	نخیر	۳۷۴	۹۶,۳۹
آیا کارمندان (نرس، داکتر و مسئولین اداری) شفاخانه ها با شما برخورد خوب دارند؟	بلی	۱۴۱	۳۶,۳۴
	نخیر	۸۳	۲۱,۳۹
	نظری ندارم	۱۶۴	۴۲,۲۷
در هنگام مراجعه به شفاخانه به خدمات ترجمانی دسترسی دارید؟	بلی	۹۲	۲۳,۷۱
	نخیر	۲۹۶	۷۶,۲۹

۳. توانایی تکلم به زبان ترکی

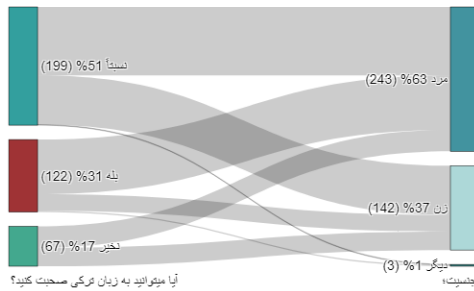
همواره یکی از عمده ترین چالشهای مهاجرین ضعف در تکلم به زبان ترکی می باشد. مهاجرینی که نمیتوانند به زبان ترکی صحبت کنند؛ در پیدا کردن کار، مراجعه به مراکز صحتی و حل مشکلات حقوقی خود با مشکل روبرو می شوند. اداره آموزش های مردمی (Halk Eğitimi) و انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان همواره دوره های آموزشی ترکی را برگزار می کنند، با این حال به دلیل بالا بودن آمار مهاجرین این برنامه ها کافی به نظر نمی رسد. از طرفی مشکلات اقتصادی باعث شده است تا مهاجرین به نحوی مصروف کار باشند. ساعت های کاری بین ۱۰ تا ۱۲ ساعت در روز باعث شده است تا پناهدگان فرصتی برای آموزش زبان ترکی به دست نیاورند. آمارها نشان می دهد که ۵۱,۲۹ درصد (۱۹۹ نفر) نسبتاً، ۳۱,۴۴ درصد (۱۲۲ نفر) خوب و ۱۷,۲۷ درصد (۶۷ نفر) پاسخدهندگان نمی توانند به زبان ترکی صحبت نمایند. به همین ترتیب ۷۳,۴۵ درصد (۲۸۵ نفر) از مهاجرین به دلیل عدم توانایی تکلم به زبان ترکی در محیط کار، بیمارستان ها و محیط اجتماعی با چالش برقراری ارتباط روبرو می گردند.

بر اساس آمارهای به دست آمده زنان بیشتر از مردان دچار این چالش می باشند؛ به نظر می رسد تنها کسانی که در تکلم به زبان ترکی کمتر دچار چالش می گردند کودکان هستند. در نتیجه گفتمان های گروهی تعدادی از اشتراک کننده گان برای رفع این چالش برگزاری دوره های آموزشی آنلاین را پیشنهاد نمودند.

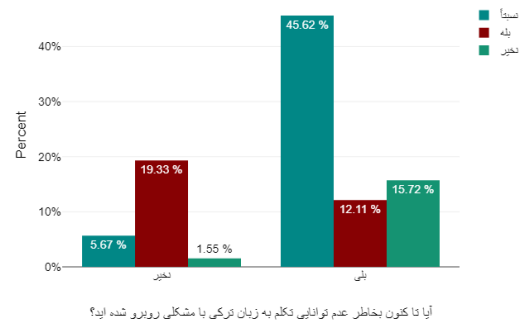
«همراه با خانواده حدود ۶ ماه می شود به ترکیه آمده ایم. از طریق انترنت با انجمن فرهنگی هزاره ها آشنا بودم و میدانستم به مهاجرین کمک می کنند به همین دلیل به ترازون آمدم. با همکاری انجمن و با مشکلات بسیار زیاد توانستیم خود را در اداره مهاجرت ثبت نموده و کیملیک

بگیریم. وضعیت اقتصادی خوب نیست با زبان ترکی بسیار آشنایی کم دارم. به هر جا برای کار می روم به دلیل این که زبان ترکی یاد ندارم مرا به کار نمی گیرند. حتی بعضی از کارها مثل ظرف شستن در رستورانها نیاز به زبان ندارد با این حال تا کنون نتوانستم کار پیدا کنم. تنها کاری که می توانم انجام دهم بعضی از روزها به خانه های مردم رفته و تمیز کاری انجام می دهم.» (صفیه، ۲۶ ساله، اعضای خانواده ۵ نفر، ترابزون)

توانایی صحبت به زبان ترکی با توجه به جنسیت

نسبت عدم تکلم به زبان ترکی و روبرو شدن با مشکلات در سطوح مختلف

چارت شماره ۹: شاخص جنسیت + شاخص عدم تکلم به زبان ترکی

چارت شماره ۸: نسبت عدم تکلم به زبان ترکی و روبرو شدن با مشکلات

از طرف دیگر تعداد زیادی از مهاجرین سواد خواندن و نوشتن ندارند. اشتراک آنها در کورس های زبان ترکی به همین دلیل دشوار است. یکی از اشتراک کنندگان در این ارتباط می گوید: «هنگام مراجعه به شفاخانه ترجمان فارسی وجود ندارد. مریضی من به گونه ای است که هر ماه باید پیش دکتر بروم. من نمی توانم به خوبی مشکلات خود را به دکتر بفهمانم. از طرفی در ولایت ما آسام نیست و نهاد های دیگر نیز برای مهاجرین کار نمی کنند به همین دلیل از طریق تلفن و بسیار به سختی از آشنایانی که به زبان ترکی آشنایی دارند کمک می میگیرم.» (لیلا، ۴۴ ساله، خانم تنها، ارزروم)

برخی تصور می کنند که ممکن است به زودی مصاحبه داده و به کشور سومی انتقال کنند از همین جهت علاقه زیادی به یاد گیری زبان ترکی نشان نمی دهند.

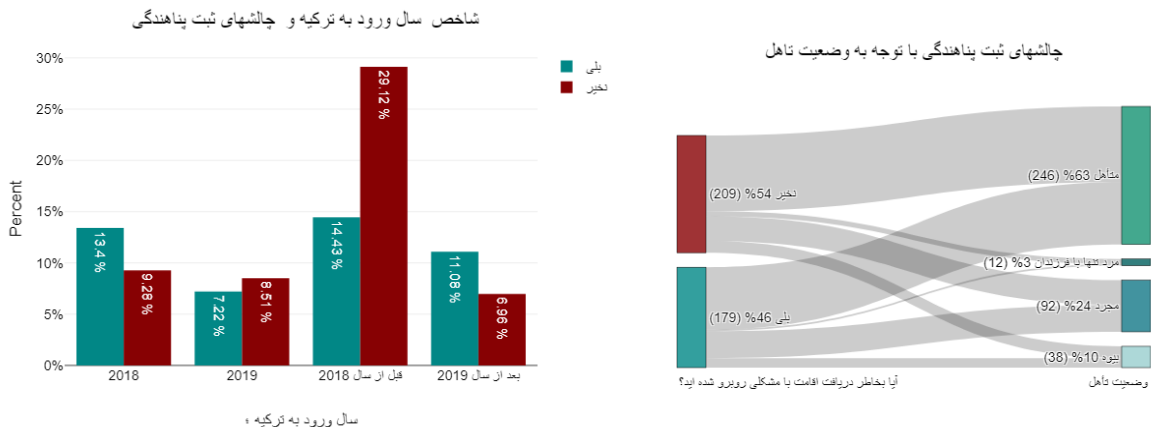
جدول شماره ۳: آمار های به دست آمده از سوالات مرتبط با زبان			
سوال	شاخص	پاسخ	درصد
آیا میتوانید به زبان ترکی صحبت کنید؟	بله	۱۲۲	۳۱,۴۴
	نخیر	۶۷	۱۷,۲۷
	نسبتاً	۱۹۹	۵۱,۲۹
آیا تا کنون بخاطر عدم توانایی تکلم به زبان ترکی با مشکلی روبرو شده اید؟	بله	۲۸۵	۷۳,۴۵
	نخیر	۱۰۳	۲۶,۵۵
	گاهی اوقات	۲۰۴	۵۲,۷۱
اگر بله چقدر:	همیشه	۸۱	۲۰,۹۳

۴. اقامت و چالشهای مرتبط با آن

مهاجرینی که قبل از سال ۲۰۱۸ و یا تا اواخر سال ۲۰۱۸ به ترکیه آمده اند به نمایندگی های کمیساری عالی پناهندگان در امور مهاجرین مراجعه نموده و از طریق آنها به اداره مهاجرت شهر های مختلف ارجاع شده اند. به جز تعدادی که جواب رد دریافت نموده اند متباقی برای تمدید اقامت های خویش با مشکل خاصی روبرو نیستند. با این حال کسانی که (بخصوص افراد مجرد) بعد از ۲۰۱۹ و به خصوص در جریان سالهای ۲۰۲۱، ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ به ترکیه آمده اند با چالش گرفتن اقامت و ثبت پناهندگی خود با مشکلات زیادی روبرو می باشند. براساس اطلاعات موجود، درخواست مردان مجردی که پس از سال ۲۰۱۹ به ترکیه پناهنده شده اند توسط نهاد های مرتبط پذیرفته نشده است.

«اواسط سال ۲۰۲۳ از مسیر وان وارد ترکیه شدم، با مشکلات زیادی خود را به استانبول رسانیدم. از ترس به اداره مهاجرت مراجعه نمودم زیرا می گفتند از همانجا دستگیر نموده و اخراج می کنند. به ولایت های یالوا، کجا ایلی، بلو و چانکری رفتم اما موفق نشدم خود را به اداره مهاجرت ثبت کنم. چندین ماه به صورت قاچاق کار کردم و اکنون در تلاش هستم تا از مسیر آب خود را به یونان برسانم. بخاطر اینکه کیملیک ندارم به شفاخانه نمی توانم بروم، در بیرون گشت و گذار نمی توانم و تقریباً زندانی هستم. کار میکنم و در همان محل کار می خوابم.» (کریم، ۱۹ ساله، افغانستانی، استانبول)

بر اساس آمار های به دست آمده ۲۵۷ (۶۶،۲۴٪) از پاسخدهندگان که غالباً در سالهای ۲۰۱۸ و قبل از آن وارد ترکیه شده اند با مشکل ثبت پناهندگی خود روبرو نشده اند، ۱۳۱ نفر (۳۳،۷۶٪) که بیشتر در سال ۲۰۱۹ و بعد از آن وارد ترکیه شده اند برای گرفتن اقامت مشکلاتی را تجربه نموده اند. آمار های به دست آمده نشان می دهد که افراد مجرد به خصوص مردان با چالشهای بیشتری برای ثبت پناهندگی خود روبرو بوده اند.

چارت شماره ۱۱: نسبت چالش ثبت پناهدگی با توجه به سال ورود به ترکیه

چارت شماره ۱۰: چالش ثبت پناهدگی با توجه به وضعیت تاهل

مهاجرینی که به تازگی وارد ترکیه می شوند آگاهی کافی در رابطه به چگونگی ثبت پناهندگی و گرفتن اقامت ندارند. آمار های به دست آمده نشان می دهد که ۸۱،۴۴ درصد (۳۱۶ نفر) برای ثبت پناهدگی از نهاد خاصی کمک دریافت نموده و تنها ۱۸،۵۶ درصد (۷۲ نفر) برای ثبت پناهدگی از نهاد های مرتبط با مهاجرت مشاوره و کمک دریافت نموده اند. به نظر می رسد عدم آشنایی با نهاد ها و تعداد بالای متقاضیان باعث شده است تا دسترسی مهاجرین جهت راهنمایی، کمک و مشاوره به نهاد های

فعال در عرصه مهاجرت اندک باشد. پاسخدهندگان به پرسشنامه و کسانی که در هنگام ثبت پناهندگی از نهاد های مختلف کمک دریافت نموده اند؛ نام این نهاد ها را قرار زیر یاد آور شده اند:

جدول شماره ۴: نهاد های کمک کننده بری ثبت پناهندگی		
اگر بلی؛ کدام نهاد؟	Frequency	
انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان	۲۲	
اداره مهاجرت	۱۱	
آسام	۱۰	
(HRDF)	۵	
اقارت و خویشاوندان	۲۱	
UNHCR	۳	

به نظر می رسد در کنار عدم آگاهی یکی دیگر از دلایل عدم دسترسی مهاجرین به نهاد های فعال مرتبط با مهاجرت تعداد اندک این نهاد ها در برخی از شهر ها می باشد. ظاهرا نهاد های فعال در عرصه ارائه خدمات برای مهاجرین در ولایت ترازون و ولایت های همجوار آن اندک هستند و در مقابل آمار های احتمالی مهاجرین در شهر ها حدود ۱۰۰۰۰۰ پناهنده می باشد. لذا نیاز احساس می گردد تا دایره خدمات نهاد های موجود گسترش یافته و نهاد های جدیدی نیز فعالیت خود در این عرصه را آغاز نمایند.

جدول شماره ۵: آمار های به دست آمده از سوالات اقامت و ثبت پناهندگی			
سوال	شاخص	پاسخ	درصد
آیا بخاطر دریافت اقامت با مشکلی روبرو شده اید؟	بلی	۱۷۹	۴۶,۱۳
	نخیر	۲۰۹	۵۳,۸۷
در هنگام درخواست پناهندگی و اقامت آیا از طرف کدام نهادی کمک، راهنمایی، مشاوره و یا خدمات ترجمانی دریافت نموده اید؟	بلی	۷۲	۱۸,۵۶
	نخیر	۳۱۶	۸۱,۴۴

۵. آموزش و پرورش و حقوق کودکان

همانگونه که گفته شد خانواده هایی که پرونده های آنها رد می گردد تا نتیجه محکمه و مشخص شدن وضعیتشان با چالشهای زیادی روبرو می باشند. آنها به دلیل نداشتن کیملیک از خدمات صحی محروم شده، کودکان آنها نیز از رفتن به مکتب محروم میگردند. در نتیجه تلاش های طولانی و تصمیمات محاکم در رابطه به مسائل مرتبط با بهداشت و آموزش، کودکان تنها به عنوان دانش آموزان مهمان به درس های خود ادامه می دهند. با این حال برای دانش آموزان مهمان هیچ نوع اسنادی داده نمی شود. این چالش در کنار ایجاد مشکلات روحی و روانی ممکن است در برخی از موارد باعث به خطر افتادن جان کودکان بیمار نیز گردد.

چالش دیگر مشکلات اقتصادی است. تورم و گرانی باعث شده است تا در آمد خانواده ها معیشت آنها را تامین ننماید. از این جهت برخی از خانواده ها مجبورند تا کودکان خود را به کار بفرستند. بر همین اساس ۶۱,۵ درصد (۲۳۸ نفر) از پاسخ دهندگان در قسمت آموزش اطفال شان با چالشی روبرو نمی باشند، ۱۴,۹۹ درصد (۵۸) گفته اند اطفال آنها به مکتب نمی روند.

از میان ۵۸ پاسخدهنده ای که فرزندانشان به مکتب نمی روند، ۲۱ نفر به دلیل نداشتن کیملیک، ۱۵ نفر به خاطر شرایط اقتصادی، ۱۴ نفر به دلیل دور بودن فاصله مکتب از خانه و ۸ نفر به دلیل روبرو شدن با تبعیض در محیط های آموزشی به مکتب نمی روند. محرومیت از تحصیل به خصوص به دلیل نداشتن کیملیک و رد پرونده ها و همچنان شرایط وخیم اقتصادی نگران کننده است. به نظر می رسد تداوم این وضعیت باعث افزایش کار کودکان مهاجر در ترکیه خواهد شد. کودکان ۳۹,۲۸ درصد از پاسخ دهندگان

به لوازم آموزشی دسترسی داشته و ۲۲,۲۲ درصد در قسمت تهیه مواد آموزشی مانند کتابهای کمکی و قرطاسیه با چالش روبرو می باشند.

به دلایل مختلف از جمله تبلیغات سیاسی، واکنش ها و رفتار های تبعیض آمیز نسبت به مهاجرین در سطوح مختلف افزایش یافته است. ۱۴۲ نفر (۳۶,۶۹) از پاسخ دهندگان گفته اند که کودکان آنها تجربه روبرو شدن با تبعیض در مکاتب را برای آنها تعریف نموده اند.

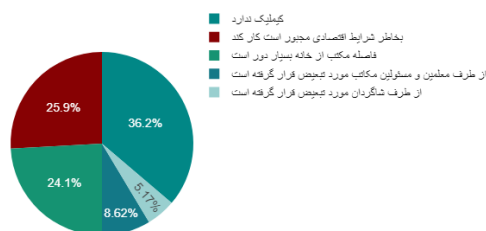
«پسر من ۱۱ مدرسه است. مدت ۴ ماه می شود به مدرسه نمی رود. او از طرف شاگردان مورد ت و کوب قرار گرفت. وقتی به مدرسه مراجعه نمودم مسئولین مدرسه انکار نمودند. پس از آن پسر من از رفتن به مدرسه می ترسد و حدود ۴ ماه می شود که به مدرسه نمی رود.» (شبنم، زن تنها، دو فرزند، ایرانی - ترابزون)

رفتن به مکتب و روبرو شدن با تبعیض

چارت شماره ۱۳: رفتن به مکتب و روبرو شدن با تبعیض

اگر خیر، چرا فرزندان شما به مکتب نمی روند؟

چارت شماره ۱۴: عوامل بازدارنده آموزش کودکان

۱۱,۸۲ درصد (۴۵ نفر) از پاسخ دهندگان دارای افراد دارای معلولیت در خانواده هایشان می باشند. از این میان ۲۸ نفر (۷,۸۴) هیچ نوع کمکی از نهاد خاصی دریافت نمی کنند. پاسخ دهندگان در رابطه به اینکه چرا کمکی دریافت نمی کنند گفته اند:

- گزارش فیصدی می خواهند و بیمارستان ها نمی دهند.
- به من گفته شده است که این کمک ها تنها متعلق به شهروندان ترک می باشد.
- میگویند برای مهاجرین و پناهندگان کمکی تعلق نمی گیرد.
- به دلیل اینکه دخترم بالای ۱۸ سال شده است دیگر به من کمک نمی کنند.
- برای اینکه از طرف اداره مهاجرت رد شده ایم، مستحق کمک نمی باشیم.
- برای اینکه هیچ اسناد قانونی (کیلیک) نداریم، مستحق کمک نمی باشیم.
- زبان را نمی دانم و نمی دانم به کجا برای کمک مراجعه نمایم.

تعدادی از خانواده های مهاجرین دارای دانشجویان مشغول تحصیل در دانشگاه ها می باشند. از این افراد تنها در حدود ۱۰ درصد از دانشجویان مهاجر کمک مالی از نهاد های خاص دریافت می کنند. از میان پاسخ دهندگان دانشجوی و یا خانواده هایی که دانشجو دارند ۹,۴۹ درصد آنها گفته که در محیط دانشگاه تبعیض را به شکل های زیر تجربه نموده اند:

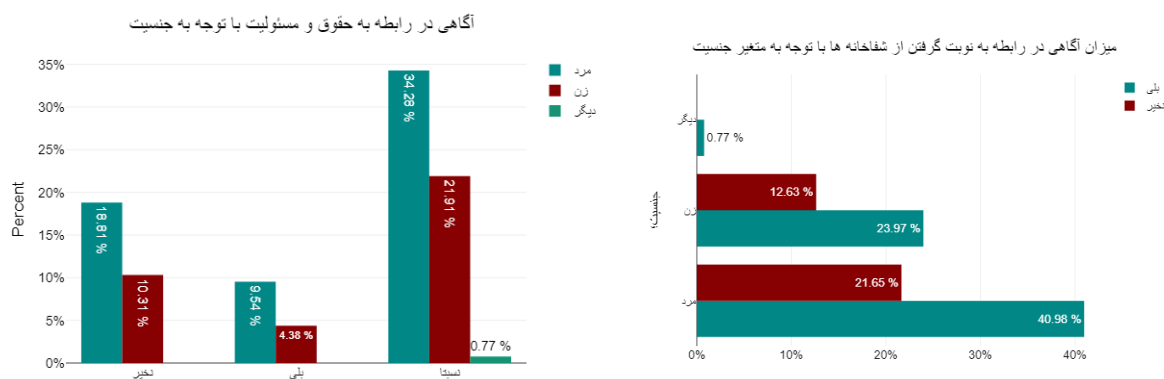
- چرا با دشمنان خود نمی جنگید. ترکیه پر از مهاجر شده است. میگویند بعضی از شهر ها ۴۰ درصد نفوس مهاجرین هستند.
 - از طریق رسانه های اجتماعی کامنت های تبعیض آمیز می دهند.
 - چون زبان ترکی را خوب یاد ندارم، گاهی مورد تمسخر قرار می گیرم.
 - در مجموع به دانشجویان مهاجر کم توجهی صورت می گیرد.
 - غیر مستقیم توسط استادان مورد تبعیض قرار می گیریم.
 - چون اطلاعات در رابطه به کشور های مهاجرین ندارند قضاوت های نادرست می کنند.
- باتوجه به آنچه گفته شد به نظر می رسد رفتار های تبعیض آمیز رو به افزایش است.

جدول شماره ۶: آمار های به دست آمده از سوالات مرتبط با آموزش و پرورش، معلولیت و تبعیض			
سوال	شاخص	پاسخ	درصد
آیا فرزندان شما به راحتی به مکتب می روند؟	بلی	۲۳۸	۶۱,۵
	نخیر	۵۸	۱۴,۹۹
اگر نخیر، چرا؟	کمپلیک ندارد	۲۱	۵,۵۱
	بخاطر شرایط اقتصادی مجبور است کار کند	۱۵	۳,۹۴
	فاصله مکتب از خانه دور است	۱۴	۳,۶۷
	تبعیض از طرف معلمان	۵	۱,۳۱
	تبعیض از طرف شاگردان	۳	۰,۷۹
	بلی	۱۵۲	۳۹,۲۸
آیا فرزندان شما به مواد آموزشی (کتاب های کمک و قرطاسیه) دسترسی دارند؟	نخیر	۸۶	۲۲,۲۲
	بلی	۱۴۲	۳۶,۶۹
آیا فرزندان شما تجربه روبرو شدن با تبعیض در مکتب را برای شما تعریف نموده اند؟	نخیر	۹۶	۲۴,۸۱
	بلی	۴۵	۱۱,۶
آیا در خانواده شما فرد دارای معلولیت وجود دارد؟	نخیر	۳۴۳	۸۸,۴
	بلی	۱۷	۴,۷۶
اگر بله؛ آیا فرد دارای معلولیت خانواده شما، کمک نقدی از نهاد خاصی دریافت می نماید؟	نخیر	۲۸	۷,۸۴
	بلی	۲۳	۵,۹۳
در صورتی که دانشجو هستید و یا در خانواده دانشجو دارید، آیا فرد مذکور از نهاد خاصی کمک نقدی دریافت می نماید؟	نخیر	۳۶۵	۹۴,۰۷
	بلی	۳	۰,۷۸
آیا در محیط های آموزشی با تبعیض روبرو شده اید؟	نخیر	۲۰	۵,۲۲
	نظری ندارم	۳۶۰	۹۳,۹۹

۶. حقوق و مسئولیت های مهاجرین

همانطور که گفته شد تعداد نهاد های فعال در عرصه ارائه خدمات و آگاهی دهی برای مهاجرین در اکثریت شهر ها به خصوص حوزه دریای سیاه اندک است. آمار ها نشان می دهد که ۸۶,۰۸ درصد (۳۳۴ نفر) از پاسخ دهندگان از حقوق و مسئولیت های مهاجرین آگاهی کافی ندارند. بر اساس یافته های این پژوهش میزان عدم آگاهی مهاجرین به حقوق و مسئولیت هایشان در ولایت های حوزه دریا سیاه بیشتر به نظر می رسد.

۳۴,۲۸ درصد (۱۳۳ نفر) از پاسخ دهندگان در رابطه به چگونگی دسترسی به خدمات صحی، نوبت گرفتن از بیمارستان و ... آگاهی کافی ندارند. آمار ها نشان می دهد که زنان نسبت به مردان آگاهی کمتری در رابطه به حقوق و مسئولیت های مهاجرین دارند.

آیا در رابطه به حقوق و مسئولیت های مهاجرین آگاهی کافی دارید؟

چارت شماره ۱۵: میزان آگاهی با توجه به شاخص جنسیت؛

چارت شماره ۱۴: میزان آگاهی در رابطه به خدمات صحی و گرفتن نوبت از

شفاخانه ها

به نظر می رسد «رفتار های تبعیض آمیز در سطوح اجتماعی» در حال افزایش است. این مسئله ممکن است در آینده های نه چندان دور مهاجرین و جامعه میزبان را با چالشهای زیادی روبرو سازد. بر اساس آمار ها ۵۰,۲۶ درصد (۱۹۵) از پاسخ دهندگان در طول یک سال گذشته در یکی از محیط های اجتماعی، دانشگاه و مراکز صحی رفتار های تبعیض آمیز را تجربه نموده اند.

نکته قابل توجه دیگر اینکه سطح آگاهی در رابطه به حقوق افراد دارای معلولیت در میان مهاجرین بسیار اندک است. بر اساس آمار های به دست آمده ۸۶,۰۸ درصد (۳۳۴ نفر) از پاسخ دهندگان از حقوق افراد دارای معلولیت آگاهی ندارند. عدم آگاهی از حقوق افراد دارای معلولیت باعث شده است تا بسیاری از خانواده ها نتوانند برای فرد معلول خانواده خود کمکی دریافت نمایند.

جدول شماره ۷: آمار های به دست آمده از سوالات مرتبط با حقوق و مسئولیت های مهاجرین			
درصد	پاسخ	شاخص	سوال
۱۳,۹۲	۵۴	بله	آیا در رابطه به حقوق و مسئولیت های مهاجرین آگاهی کافی دارید؟
۲۹,۱۲	۱۱۳	نخیر	
۵۶,۹۶	۲۲۱	نسبتا	
۶۵,۷۲	۲۵۵	بله	آیا در رابطه به استفاده از خدمات صحی، مراجعه به شفاخانه، نوبت گرفتن و ... آگاهی کافی دارید؟
۳۴,۲۸	۱۳۳	نخیر	
۵۰,۲۶	۱۹۵	بله	آیا در یک سال گذشته در محیط های اجتماعی، صحی، آموزشی و دولتی با شما برخورد تبعیض آمیز شده است؟
۴۹,۷۴	۱۹۳	نخیر	
۱۳,۹۲	۵۴	بله	آیا از حقوق افراد دارای معلولیت آگاهی کافی دارید.
۸۶,۰۸	۳۳۴	نخیر	

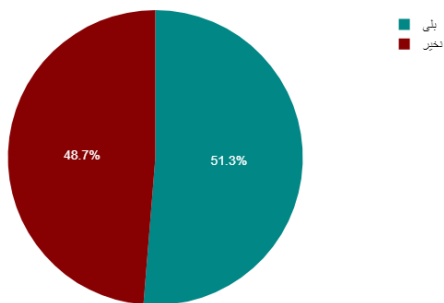
۷. اشتغال زایی و درآمد

اکثریت پاسخدهندگان مشغول به کارهای ساختمانی، کار در رستورانها با ساعات کاری زیاد و کار در مزارع چای و باغهای فندق می باشند. با این حال از طرفی مهاجر بودن و از جانب دیگر ضعف در تکلم به زبان ترکی باعث شده است تا مهاجرین براحتهی نتوانند مشغول کار شده و یا شغلی برای خود ایجاد نمایند. از میان پاسخ دهندگان ۶۸,۳۹ درصد (۲۶۴ نفر) نمی توانند به راحتی در محیط های کاری استخدام شوند. گرفتن اجازه کار برای مهاجرین با چالشهای زیادی روبرو می باشد. از میان تمامی پاسخدهندگان تنها ۵,۹۳ درصد (۲۳ نفر) دارای اجازه رسمی کار می باشند.

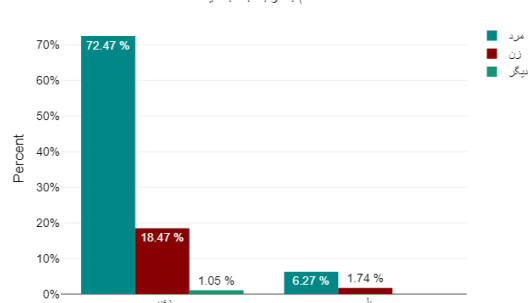
۳۳,۶۸ درصد (۱۳۰ نفر) از پاسخدهندگان تجربه عدم دریافت دستمزد از صاحبان کار را دارند. این آمار با توجه به آمار گزارش (اول سال ۲۰۲۳) حدود ۱۰ درصد افزایش را نشان می دهد. این تعداد به دلیل نداشتن اجازه کار نمی توانند در این رابطه به صورت رسمی شکایت نمایند؛ همچنان ۴۶,۳۷ درصد (۱۷۹ نفر) از پاسخدهندگان در طول یک سال گذشته در محیط کاری رفتارهای تبعیض آمیز را تجربه نموده اند. آمارهای مرتبط با تبعیض در محل کار نیز با توجه به گزارش اول سال ۲۰۲۳ حدود ۱۲ درصد افزایش را نشان می دهد. به نظر می رسد مهاجرینی که در محل کار از سوی همکاران خود مورد تبعیض قرار می گیرند می توانند مسئله را با صاحبان کار خود مطرح نمایند. با این حال اگر تبعیض و یا آزار و اذیت از جانب کارفرما صورت گیرد پناهنده به دلیل نداشتن اجازه کار و ترس از جریمه از شکایت به مراجع رسمی خود داری می نماید.

نکته قابل توجه دیگر این است که تعداد کودکان کار در حال افزایش می باشد. ۵۱,۲۹ درصد (۱۹۹ نفر) پاسخ دهندگان اطفال کارگر مهاجر را در محیط های کاری دیده اند. عمده ترین دلیل کار کودکان عدم آگاهی از حقوق کودکان و همچنان وضعیت نابسامان اقتصادی خانواده های پناهنده می باشد.

آیا کسانی را می شناسید که کمتر از ۱۸ سال بوده و مشغول به کار اقتصادی باشند؟

استخدام یا توجه به جنسیت

آیا به راحتی می توانید در مکان های مختلف استخدام شوید؟

چارت شماره ۱۷: میزان سنجی کار کودکان

چارت شماره ۱۶: وضعیت استخدام با توجه به جنسیت

چالشهای مرتبط با گرفتن اجازه کار و استخدام از یک طرف و از جانب دیگر تورم و افزایش کرایه خانه ها باعث شده است تا مهاجرین دارای مشکلات اقتصادی زیادی باشند. ۴۰,۹۸ درصد (۱۵۹) پاسخدهندگان وضعیت اقتصادی خود را بد، ۱۸,۸۱ درصد (۴۸) پاسخدهندگان وضعیت اقتصادی خود را بسیار بد و ۳۴,۲۸ درصد (۱۳۳) وضعیت اقتصادی خود را متوسط توصیف نموده اند. با توجه به این آمارها به نظر می رسد وضعیت اقتصادی و کیفیت زندگی مهاجرین به مرور زمان ضعف بیشتری را تجربه نماید.

جدول شماره ۸: آمار های به دست آمده از سوالات مرتبط با اشتغال زایی و وضعیت اقتصادی			
درصد	پاسخ	شاخص	سوال
۵,۹۶	۲۳	بلی	آیا براحتی می توانید در مکان های مختلف استخدام شوید؟
۶۸,۳۹	۲۶۴	نخیر	
۵,۹۳	۲۳	بلی	آیا اجازه کار اخذ نموده اید؟
۸۰,۹۳	۳۱۴	نخیر	
۱۳,۱۴	۵۱	جواب نمی دهم	
۴۰,۶۷	۱۵۷	بلی	آیا تا کنون شده است که حق الزحمه خود را از صاحب کار گرفته نتوانید؟
۳۳,۶۸	۱۳۰	نخیر	
۴۶,۳۷	۱۷۹	بلی	آیا در یک سال گذشته در محیط کار با تبعیض روبرو شده اید؟
۲۷,۹۸	۱۰۸	نخیر	
۵۱,۲۹	۱۹۹	بلی	آیا افرادی را می شناسید که کمتر از سن ۱۸ سال بوده و مشغول به کار اقتصادی باشند؟
۴۸,۷۱	۱۸۹	نخیر	
۱۸,۸۱	۷۳	بسیار بد	وضعیت اقتصادی خود و خانواده خود را چگونه ارزیابی می نمایید؟
۴۰,۹۸	۱۵۹	بد	
۳۴,۲۸	۱۳۳	متوسط	
۵,۴۱	۲۱	خوب	
۰,۵۲	۲	بسیار خوب	

۸. دسترسی به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت

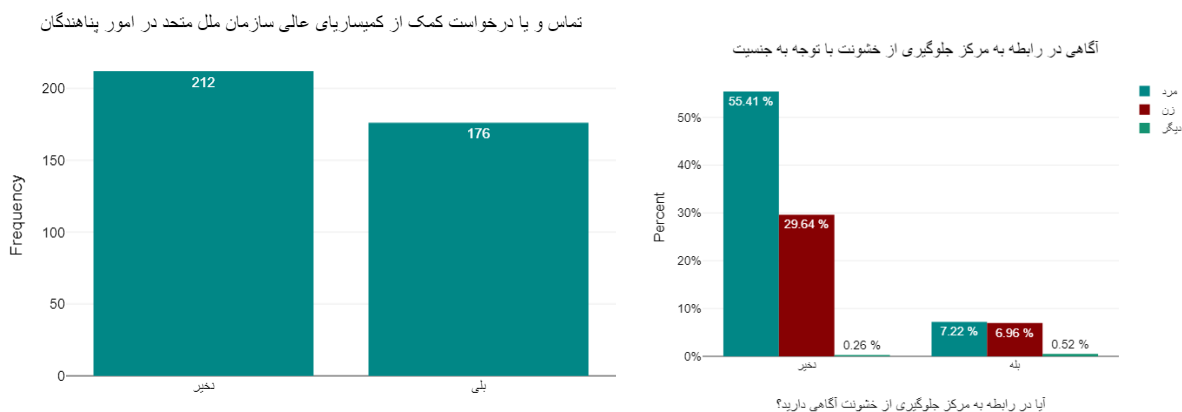
بر اساس آمار های به دست آمده مهاجرین در راستای تأمین ارتباط با اداره مهاجرت شهر های خود با چالشهایی روبرو می باشند. ۳۹,۶۹ درصد (۱۵۴ نفر) از پاسخدهندگان از عدم برقراری ارتباط و دسترسی به اداره مهاجرت شهر های خود شکایت دارند. این آمار با توجه به شهر های مختلف متفاوت می باشد. ۳۶,۸۶ درصد (۱۴۳ نفر) از پاسخدهندگان معتقداند که اداره مهاجرت به مشکلات آنها به موقع رسیدگی نمی نماید. تعدادی از مهاجرین نیز از برخورد های نادرست کارمندان اداره مهاجرت شکایت دارند.

آمارها نشان می دهد که مهاجرین در رابطه به روش های تأمین ارتباط با UNHCR آگاهی کافی ندارند. بر اساس آمار های به دست آمده ۵۰,۷۷ درصد از پاسخدهندگان در رابطه به روشهای برقراری ارتباط با UNHCR آگاهی کافی ندارند. از مجموع ۱۷۸ نفر از کسانی که مشکلات خود را از طریق ایمیل به UNHCR ارسال نموده اند تنها ۲۵ نفر آنها پاسخ دریافت نموده اند. با توجه به اینکه دسترسی مهاجرین به نهاد های کمک رسان در برخی از ولایت ها محدود است؛ عدم دسترسی آنها و یا عدم دریافت پاسخ از جانب UNHCR به عنوان مهمترین نهاد بین المللی مدافع حقوق مهاجرین، مأیوس کننده میباشد. در عین حال، با توجه به اطلاعات به دست آمده از مطالعات گفتمان گروهی، بی تفاوتی کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل به مهاجرین باعث می شود که پیوند اعتماد بین مؤسسه و مراجعه کننده خدشه دار شود. همچنان این مسئله در کنار ایجاد و افزودن بر فشار های روحی و روانی مهاجرین، سطح ناامیدی مهاجرین را بیش از پیش افزایش می دهد.

«شوهرم بیمار است و بیمه آن نیز فعال نیست، دو فرزند دانشجو دارم و خودم هم بخاطر بیماری نمی توانم کار کنم. با وجود این که حدود دو سال می شود به عنوان پناهنده واجد شرایط شناخته شده ایم هنوز منتظر انتقال به کشور سومی می باشیم. خبرهایی که گویا ایرانیان سهمیه ای ندارند هر روز روح و روانم را می آزارد، مشکلات اقتصادی طاقت فرسا شده است. با وجود اینکه بارها به سازمان ملل تماس گرفته و مشکل خود را مطرح نموده ام تا کنون هیچ جواب و یا کمکی از جانب آنها دریافت ننموده ام.» (مریم، ۵۶ ساله، ایران)

آمار های بدست آمده نشان می دهد که ۷۸,۶۱ درصد (۳۰۵ نفر) پاسخدهنده از روش های درخواست و شکایت و مراجع عدلی و قضایی آگاهی کافی ندارند. به نظر می رسد عدم آگاهی در این ارتباط باعث آسیب پذیری بیشتر زنانی که مورد خشونت قرار گرفته اند می گردد.

۵۱,۲۹ درصد (۱۹۹ نفر) از پاسخدهندگان در رابطه به خدمات اجتماعی SYDV آگاهی ندارند. با توجه به افزایش خشونت علیه زنان در میان مهاجرین و عدم دسترسی به نهاد های عدلی و قضایی، آمار ها نشان می دهد که ۸۵,۳۱ درصد (۳۳۱) از پاسخدهندگان در رابطه به مرکز جلوگیری از خشونت (ŞÖNİM) و چگونگی برقراری ارتباط با این مرکز آگاهی ندارند.

چارت شماره ۱۹: ایجاد ارتباط با UNHCR

چارت شماره ۱۸: میزان آگاهی در رابطه به مرکز جلوگیری از خشونت ŞÖNİM

۱۵۷ نفر از پاسخدهندگان سوالات و پیشنهادهای به ادارات مهاجرت ولایت ها داشته اند، با حذف سوالات و پیشنهادهای تکراری خلاصه آن قرار زیر می باشد:

- چرا نتیجه مصاحبه اولیه سالها طول می کشد. حدود دو سال قبل مصاحبه داده ایم و هنوز نتیجه آن مشخص نیست.
- هنگام مراجعه به اداره مهاجرت گاهی اوقات بسیار برخورد غیر انسانی انجام می دهند.
- دو سال است به صورت قاچاق در ترکیه زندگی می کنم. برای گرفتن کیملیک حد اقل به ۴ شهر مراجعه نموده ام اما به من به دلیل اینکه مجرد هستم کیملیک نمی دهند. بیمار هستم، به شفاخانه رفته نمی توانم و خود را زندانی احساس می کنم.
- شرایط باز شدن بیمه را آسان سازید، زیرا مهاجرین با چالشهای زیادی روبرو می باشند.
- رسیدگی به پرونده ها و تعیین وضعیت مصاحبه شوندگان سرعت بخشیده شود.
- پرونده های ردی بسیار شده است. من از افغانستان هستم و سه دختر جوان دارم. آیا دولت ترکیه و اداره مهاجرت ترکیه از وضعیت زنان در افغانستان آگاهی ندارند.
- مترجم در اداره مهاجرت به لهجه فارسی ایرانی صحبت می کند و این مسئله باعث شده است تا مهاجرین افغانستان به درستی با مترجم ارتباط برقرار نتوانند.
- آیا در مورد پرونده های حساس (مانند خانواده هایی که افراد دارای معلولیت دارند و زنان بی سرپرست تنها) تبعیض مثبتی وجود دارد؟

- وضعیت امنیتی افغانستان خوب نیست، دادن جواب رد به اتباع افغانستان ممکن است باعث از دست دادن جان آنها شوند. لطفا در این مورد واقعینانه تر برخورد نمایید.
- در هنگام مصاحبه فرد مصاحبه گیرنده تنها سوالات خود را می پرسد و فرصت برای واضح ساختن موضوع نمی دهد.
- خانواده هایی که جواب رد دریافت نموده اند از همه حقوق انسانی خود محروم اند. در این مورد باید به صورت جدی فکر شود.

موارد مشابه دیگر توسط ۱۷۳ نفر از UNHCR نیز پرسیده شده است. پیشنهاد عمومی مهاجرین سرعت بخشیدن به بررسی پرونده ها، باز شدن بیمه های مهاجرین و دقت در رسیدگی به پرونده های اتباع افغانستان بوده است.

آمار ها نشان می دهد که ۶۶,۴۹ درصد (۲۵۸ نفر) با انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان آشنایی داشته و از این میان ۴۳,۶۷ درصد (۱۶۹ نفر) برای دریافت خدمات به انجمن مراجعه نموده اند. بر اساس آمار های به دست آمده از مجموع کسانی که به انجمن مراجعه نموده اند به مشکلات حدود ۸۵,۳ درصد آنها رسیدگی صورت گرفته است. ۷۸,۷ درصد از پاسخ دهندگان برخورد کارمندان انجمن در هنگام مراجعه را خوب و عالی، ۱,۷۸ درصد بد و ۰,۵۹۲ درصد بسیار بد توصیف نموده اند. با این حال از مجموع پاسخ دهندگان ۶۰,۰۵ درصد آنها به صفحات اجتماعی انجمن دسترسی داشته اند. ۷۷ درصد از پاسخ دهندگان از خدمات انجمن رضایت خویش را ابراز نموده اند. ۲۰,۱ درصد نظری نداده و ۲,۹۶ درصد عدم رضایت خویش از خدمات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان را ابراز نموده اند. به نظر می رسد شبکه های ارتباطی انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان نیاز به تقویت و گسترش داشته و به نکاتی که باعث نارضایتی شده است رسیدگی صورت گیرد.

جدول شماره ۹: آمار های به دست آمده از سوالات مرتبط به دسترسی مهاجرین به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت			
سوال	شاخص	پاسخ	درصد
آیا میتوانید به راحتی به اداره مهاجرت ولایت تراپزون مراجعه نموده و مشکلات خود را مطرح نمایید؟	بلی	۱۶۵	۴۲,۵۳
	نخیر	۱۵۴	۳۹,۶۹
	نظری ندارم	۶۹	۱۷,۷۸
تا چه حد اداره مهاجرت به مشکلات شما به موقع رسیدگی می نماید.	رسیدگی نمی کند	۱۴۳	۳۶,۸۶
	گاهی اوقات رسیدگی می شود	۲۰۰	۵۱,۵۵
	بسیار خوب و به موقع رسیدگی میشود	۴۵	۱۱,۶
ایا روش های ارتباط با UNHCR را می دانید؟	بلی	۱۹۱	۴۹,۲۳
	نخیر	۱۹۷	۵۰,۷۷
آیا تا کنون برای حل مشکل خاصی به UNHCR مراجعه نموده و یا مکتوب ارسال نموده اید؟	بلی	۱۷۶	۴۵,۳۶
	نخیر	۲۱۲	۴۶,۰۱
اگر بلی؛ آیا پاسخ خود را دریافت نموده اید؟ به عبارتی آیا به مشکل شما رسیدگی صورت گرفته است؟	بلی	۲۵	۶,۴۴
	نخیر	۱۵۱	۳۸,۹۲
آیا با روش های شکایت و درخواست به مراجع عدلی و قضایی آشنایی دارید؟	بلی	۸۳	۲۱,۳۹
	نخیر	۳۰۵	۷۸,۶۱
ایا تا کنون از خدمات «انجمن وکلای مدافع» برای حل قضایای خود استفاده نموده اید؟	بلی	۳۷	۹,۵۴
	نخیر	۳۵۱	۹۰,۴۶
آیا از اداره کمک های بنیاد سوسیال SYDV خبر دارید؟	بلی	۱۸۹	۴۸,۷۱
	نخیر	۱۹۹	۵۱,۲۹
آیا در رابطه به مرکز جلوگیری از خشونت ŞÖNİM اطلاع دارید.	بلی	۵۷	۱۴,۶۹

۸۵,۳۱	۳۳۱	نخیر	
۱۳,۱۴	۵۱	بلی	آیا از اداره خدمات اجتماعی SHM آگاهی دارید؟
۸۶,۸۶	۳۳۷	نخیر	
۶۶,۴۹	۲۵۸	بلی	آیا با انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان آشنایی دارید؟
۳۳,۵۱	۱۳۰	نخیر	
۴۳,۶۷	۱۶۹	بلی	آیا برای حل مشکلاتتان یا گرفتن مشاوره به انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان مراجعه نموده اید؟
۲۳	۸۹	نخیر	
۲۲,۴۸	۸۷	بلی	اگر بلی؛ آیا هنگام مراجعه به مشکلات شما رسیدگی صورت گرفته است؟
۱۴,۹۹	۵۸	نسبتاً	
۶,۲	۲۴	نخیر	
۱۶,۵۴	۶۴	عالی	هنگام مراجعه به انجمن برخورد کارمندان این نهاد با شما چگونه بوده است؟
۲۶,۱	۱۰۱	خوب	
۰,۷۸	۳	بد	
۰,۲۶	۱	بسیار بد	
۶۰,۰۵	۲۳۳	بلی	آیا از صفحات اجتماعی (فیسبوک، انستاگرام، توئیتر و یا گروه های واتساپ و تلگرام انجمن) استفاده می نمایید؟
۳۹,۹۵	۱۵۵	نخیر	
۱۰,۳۴	۴۰	کاملاً رضایت دارم	تا چه حد از خدمات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان رضایت دارید؟
۲۳,۲۶	۹۰	رضایت دارم	
۸,۷۹	۳۴	نظری ندارم	
۱,۲۹	۵	رضایت ندارم	

نتیجه گیری:

نیاز سنجی حاضر با هدف تحلیل وضعیت مهاجرین در ترکیه و ارائه گزارش آن به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت و کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان، با ابتکار کمیته تحقیق و مطالعات انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان انجام شده است. روش جمع آوری اطلاعات در این نظر سنجی پرسشنامه بوده و به صورت آنلاین و حضوری تکمیل گردیده است. آمار های به دست آمده در این پژوهش با استفاده از برنامه SPSS و MAXQDA تحلیل و ارزیابی شده است. تعداد مجموع پاسخ دهندگان این نظر سنجی ۳۸۸ نفر بوده است. از این میان ۶۲٫۶۳ درصد از پاسخ دهندگان مردان، ۳۶٫۶ درصد از پاسخ دهندگان زنان و ۰٫۷۷ درصد از پاسخ دهندگان «دیگر» بوده اند. پاسخ دهندگان این پرسشنامه اتباع کشور های افغانستان، سوریه، ایران، عراق و برخی از کشور های آفریقایی بوده اند. گزارش نیمه اول سال ۲۰۲۳ کمیته تحقیق و مطالعات انجمن متمرکز به ولایت ترابزون بوده با این حال گزارش نیمه دوم در سراسر ترکیه انجام شده است. پاسخ دهندگان از شهر های ترابزون ۳۸٫۹۲٪، گموشحانه ۱۱٫۸۶٪، استانبول ۷٫۲۲٪، سامسون ۳٫۸۷٪، ارزروم ۳٫۶۱٪، آنکارا ۳٫۳۵٪، نیده ۳٫۳۵٪، کرشهر ۲٫۸۴٪، بایبورت ۲٫۸۴٪، گریسون ۲٫۸۴٪، اردو ۲٫۳۲٪، قونیه ۲٫۳۲٪، ارزنجان ۲٫۳۲٪، یالوا ۱٫۸٪، توکات ۱٫۸٪، اوشاک ۱٫۸٪، اسکی شهر ۱٫۵٪ و دیگر شهر ها ۱۱٫۸۶٪ به پرشها پاسخ ارائه نموده اند.

پرسشنامه ها با تمرکز به موضوعات صحت، زبان، چالشهای مرتبط با اقامت، آموزش و حقوق اطفال، حقوق و مسئولیت های مهاجرین، شغل و درآمد، دسترسی به نهاد های دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت و میزان سنجی رضایتمندی مهاجرین از «انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان» تدوین گردیده است. پرسشنامه ها جهت فهم بیشتر به سه زبان ترکی، دری و عربی آماده گردیده است.

آمار های به دست آمده از این نیاز سنجی نشان می دهد که؛ فعال نبودن بیمه باعث شده است تا تعداد زیادی از مهاجرین به خدمات صحتی دسترسی نداشته و از عهده مصارف بیمارستان و تهیه ادویه بر نیایند. نبود ترجمان در بیمارستان ها و مراکز صحتی باعث شده است تا پناهنده با چالش روبرو گردند. به نظر می رسد نهاد های کمک کننده در راستای مصارف بیمارستان در ولایت ها بسیار اندک بوده و تقریباً اکثریت مهاجرین از نهاد خاصی در قسمت مداوا و تهیه ادویه کمک دریافت نمی نمایند. یکی از اساسی ترین چالشها در این بخش این است؛ مهاجرین بدون اسناد و مهاجرینی که پرونده های آنها رد گردیده است نمی توانند از خدمات صحتی استفاده نمایند.

هنوز تعداد زیادی از مهاجرین با چالش عدم تکلم به زبان ترکی روبرو می باشند. این چالش باعث شده است تا مهاجرین در عرصه های مختلف از جمله پیدا کردن کار، مراجعه به بیمارستان، نهاد های دولتی، اداره مهاجرت و محیط های اجتماعی با مشکلاتی روبرو گردند. با وجود اینکه از طرف «اداره آموزشهای مردمی» و «انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان» دوره های آموزشی زبان ترکی برگزار می گردد، با این حال کافی نیست. تعداد از مهاجرین نیز به دلیل اینکه تقریباً همه روزه با ساعات کاری ۱۰ تا ۱۲ ساعت کار می کنند نمی توانند در این دوره ها اشتراک نمایند.

مهاجرینی که پرونده های آنها رد گردیده است از همه خدمات محروم شده اند. کودکان این خانواده ها تنها به صورت مهمان میتوانند به مکاتب بروند و برای این افراد در بیمارستان ها خدمات ارائه نمی گردد. این وضعیت بسیار نگران کننده بوده و مهاجرین

از این مسئله رنج می برند. تعدادی از افرادی که هنوز اسناد (کیملیک) ندارند نمی توانند از خدمات آموزشی، صحتی و ... استفاده نمایند. در صورتی که برای این چالش راه حل منطقی جستجو نگردد؛ تجربیات تلخی به وجود خواهد آمد.

کودکان خانواده هایی که دارای اسناد می باشد به مکتب دسترسی داشته و مشغول آموزش می باشند با این حال سطح تجربیات تبعیض در محیط های آموزشی روبه افزایش است. وضعیت اقتصادی ضعیف باعث شده است تا تعداد زیادی از کودکان پناهنده به لوازم آموزشی دسترسی کافی نداشته باشند. آمارها نشان می دهد که در رابطه به حقوق معلولین آگاهی کافی در میان مهاجرین وجود ندارد. نیاز است تا ادارات مختلف در این راستا فعالیت های آگاهی دهی خود را افزایش دهند.

آمارهای به دست آمده نشان می دهد که هنوز تعداد زیادی از مهاجرین در رابطه به حقوق و مسئولیت های خویش آگاهی کافی ندارند. نیاز به آگاهی دهی در زمینه های مختلف به صورت جدی احساس می گردد. مهاجرین در قسمت یافتن کار با چالش روبرو بوده همزمان در محیط های کاری و اجتماعی با تبعیض روبرو می گردند.

اکثریت پاسخ دهندگان از روش های ارتباط با UNHCR آگاهی کافی ندارند؛ تعدادی که به صورت شخصی و یا از طریق نهاد های دیگر به این اداره مشکلات خود را ارسال نموده اند بازخورد قناعت بخش نداشته اند. از طرفی صرفاً تعداد بسیار اندک بازخورد دریافت نموده اند. اکثریت پاسخ دهندگان از UNHCR خواسته اند تا با فشار بر اداره مهاجرت روند بررسی پرونده ها را سرعت بخشد. از طرفی تقاضا جدی در قسمت بیمه ها و رسیدگی به مشکلات مهاجرینی که جواب رد دریافت نموده اند وجود دارد.

اتباع کشور افغانستان، نگرانی خود از رد پرونده ها را ابراز داشته اند. این در حالی است که افغانستان محل امنی برای زندگی نیست، گزارش ها نشان می دهد که زنان در افغانستان از هیچ نوع حقوق انسانی برخوردار نیستند، دروازه های مکاتب و دانشگاه ها به روی دختران بسته بوده و زنان حق کار ندارند. در این اواخر طالبان دختران جوان را به بهانه بی حجابی، دستگیر، زندانی و شکنجه می نمایند. انحصار طلبی و برتری طلبی های قومی در افغانستان باعث شده است تا اقوام دیگر به خصوص هزاره ها مورد ظلم، کوچ های اجباری، پرداخت باج اجباری و حملات هدفمند قرار گیرند. شدت حملات هدفمند انتحاری و انفجاری بر هزاره ها در سه ماه آخر سال ۲۰۲۳ به شدت افزایش یافته و ده ها نفر در این حملات جان خود را از دست داده اند. از طرفی بحران نا امنی و بحران اقتصادی در افغانستان روز به روز شدت می گیرد. با این حال رد پرونده های اتباع افغانستان و یا اخراج دوباره آنها به افغانستان می تواند فاجعه بار باشد.

اکثریت پاسخ دهندگان با انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان آشنایی دارند. با این حال هستند تعدادی که هنوز اعتماد کافی به انجمن نداشته و تصور می کنند که برخورد های تبعیض آمیز در این نهاد صورت می گیرد. نیاز است تا انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان در این راستا توجه جدی نماید.

این نیاز سنجی در ماه دسامبر ۲۰۲۳ و جنوری ۲۰۲۴ انجام شده است. انجمن فرهنگی و همبستگی هزاره های افغانستان تلاش می کند تا هر شش ماه یک بار نیاز سنجی مشابه را انجام داده و نتیجه آنرا با نهاد های مرتبط دولتی و غیر دولتی مرتبط با مهاجرت به اشتراک بگذارد.